

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра історії України та археології**

**Силабус
нормативної навчальної дисципліни**

**НОВІТНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
(1917–1939 РР.)**

підготовки бакалавра
галузі знань: 03 Гуманітарні науки
спеціальності: 032 Історія та археологія
освітньо-професійної програми: Історія, європеїстика, археологія;
галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності: 014.03 Середня освіта (історія)
освітньо-професійної програми: Середня освіта. Історія, правознавство

Луцьк – 2020

Силабус нормативної навчальної дисципліни «Новітня історія України (1917–1939 рр.)» підготовки бакалаврів, галузей знань – 03 гуманітарні науки, 01 освіта / педагогіка, спеціальностей – 032 Історія та археологія, 014.03 Середня освіта (історія), за освітньо-професійними програмами – Історія, європейстика, археологія, Середня освіта. Історія, правознавство.

Розробник: Анатолій Георгійович Шваб, доктор історичних наук, професор.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри історії України та археології (протокол № 2 від 18 вересня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ (проф. Баран В. К.)

I. Опис навчальної дисципліни

1. Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 032 Історія та археологія Освітньо-професійна програма: «Історія, європеїстика, археологія»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 135/4,5		Рік навчання 3
		Семестр 5
		Лекції 34 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) 30 год.
	Самостійна робота 60 год.	
	Консультації 8 год.	
		Форма контролю: Екзамен у 5-му семестрі
Мова навчання: українська		

1. Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 032 Історія та археологія Освітньо-професійна програма: «Історія, європеїстика, археологія»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 135/4,5		Рік навчання 4
		Семестр 7
		Лекції 18 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) 10 год.
	Самостійна робота 100 год.	
		Консультації 16 год.

	Освітньо-професійна програма: «Середня освіта. Історія, правознавство» Освітній рівень: бакалавр	Форма контролю: Екзамен у 7-му семестрі
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

ППШ А. Г. Шваб

Науковий ступінь – доктор історичних наук

Вчене звання – доцент

Посада – професор

Контактна інформація – +380955850083 anatoliyshvab@gmail.com

Посилання на розклад – <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Навчальна дисципліна «Новітня історія України (1917–1939 рр.)» є частиною сучасної історії України, яка хронологічно охоплює період 1917–1939 років і складається із двох змістових модулів – Україна в період революції 1917–1921 років та Україна у період 1921–1939 років. Перший змістовий модуль передбачає вивчення передумов Української революції та її перебігу; ролі українських політичних партій, громадських організацій та різних соціальних груп в революційних перетвореннях; засад державного будівництва Української Центральної Ради, Гетьманату Павла Скоропадського, Західноукраїнської Народної республіки, Директорії Української Народної республіки; ролі зовнішньополітичних чинників у перебігу революції; політики більшовиків та білогвардійців щодо України. Другий змістовий модуль передбачає засвоєння особливостей суспільно-політичних та соціально-економічних перетворень Радянської влади в Україні та її наслідків: «Політики воєнного комунізму»; Нової економічної політики; політики індустріалізації та колективізації; політичних репресій тощо. Окремим блоком другого змістового модуля є становище західноукраїнських земель у складі Польської держави, Чехо-Словаччини та Румунії

2. Преквізити

Вивченню курсу «Новітня історія України (1917 – 1921 рр.)» передую навчальна дисципліна «Історія України нового часу (кінець XVIII – початок XX століття)». Проблематика курсу пов'язана міждисциплінарними зв'язками з політичною історією України, Сучасною історією країн Центрально-Східної Європи та ін.

3. Постреквізити

Навчальна дисципліна «Новітня історія України (1917–1939 рр.)» є базовою для подальшого засвоєння «Новітньої історії України» від початку Другої світової війни до сучасності та слугує глибшому розумінню «Історії політичних партій і рухів в Україні у XX ст.», «Історії соціальних та національних рухів в Україні», «Економічної історії України» та

ін.

4. Мета і завдання навчальної дисципліни

4.1. Метою навчальної дисципліни є засвоєння перебігу та змісту основних подій, які відбулися в Україні у 1917–1939 рр. їх взаємозв'язок та взаємозалежність із світовим історичним процесом.

4.2. Завданням навчальної дисципліни є вивчення подій новітньої історії України, розкриття сутності та закономірностей історичного розвитку України від 1917 року до 1939 рр.; причинно-наслідкові зв'язки суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку.

5. Результати вивчення, компетентності

Загальні компетентності (ЗК): 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

9. Здатність бути критичним і самокритичним.

10. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності (ФК): 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.

4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.

5. Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).

6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.

7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.

8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні соціальні події та явища.

9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.

12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археологічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.

Програмні результати навчання: 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле

представників різних епох та у різних контекстах.

8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.

10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.

11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

12. Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.

13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.

6. Структура навчальної дисципліни

6.1. Денна форма навчання

Назва змістових модулів і тем		Разом	Лекції	Сем-ри	Сам-на роб	Кон-ції	Форма контр./ бали
Змістовий модуль 1. Україна в період революції 1917–1921 років							
Тема 1	Початок Української революції. Утворення УЦР та її діяльність в березні-жовтні 1917 р.	8	4	4	3	1	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 2	Українська Народна Республіка в листопаді 1917–квітні 1918 рр.	7,5	2	2	3	0,5	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 3	Українська держава Павла Скоропадського	7,5	2	2	3	0,5	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 4	Західно-Українська Народна Республіка	12,5	2	2	6	0,5	Опитування/ Тестування/ 12 балів

Тема 5	Українська Народна Республіка під проводом Директорії	6,5	4	4	4	1	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 6	Політика більшовиків в Україні у 1918–1920 рр.	12,5	2	2	6	0,5	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 7	Військово-політичне протистояння за владу в Україні у 1919-1920 рр. Остаточне становлення Радянської влади.	7,5	2	2	3	0,5	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Разом за змістовим модулем 1		75	18	18	34,5	4,5	Поточний контроль / 20 Підсумковий контроль / 30
Змістовий модуль 2. Україна у період 1921–1939 років							
Тема 8	УСРР в добу Нової економічної політики	7,5	4	4	5	1	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 9	УСРР в умовах сталінської модернізації 1929 – 1939 рр.	7,5	4	4	3	1	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 10	Суспільно-політичні процеси в Радянській Україні 1930-х років	7,5	4	2	5	0,5	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 11	Західноукраїнські землі у міжвоєнний період	7,5	4	2	3	1	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Разом за змістовим модулем 2.		60	16	12	28,5	3,5	Поточний контроль / 20 Підсумковий контроль / 30
Разом за змістові модулі 1,2		135	34	30	63	8	Поточний контроль / 36+4=40. Підсумковий контроль / 60
Види підсумкових робіт							Екзамен/ 60
Модульна контрольна робота							МКР (1) / 30 МКР (2) / 30 / 60
ІНДЗ							-
Інше							-
Разом годин / балів		135	34 / 0	30 / 40	63 / 0	8 / 0	Опитування / тестування/ Модульна контрольна

							робота 40+60=100
--	--	--	--	--	--	--	---------------------

6.2. Заочна форма навчання

Назва змістових модулів і тем		Разом	Лекції	Сем-ри	Сам-на роб.	Кон-ції	Форма контр./ бали
Змістовий модуль 1. Україна в період революції 1917–1921 років							
Тема 1	Початок Української революції. Утворення УЦР та її діяльність в березні-жовтні 1917 р.	10	1	1	6	2	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 2	Українська Народна Республіка в листопаді 1917–квітні 1918 рр.	10	2	1	6	1	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 3	Українська держава Павла Скоропадського	10	1	1	7	1	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 4	Західно-Українська Народна Республіка	10	2	1	5	2	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 5	Українська Народна Республіка під проводом Директорії	12,5	2	1	7,5	2	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 6	Політика більшовиків в Україні у 1918–1920 рр.	10	1	0,5	7,5	1	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 7	Військово-політичне протистояння за владу в Україні у 1919-1920 рр. Остаточне становлення Радянської влади.	12,5	1	0,5	10	1	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Разом за змістовим модулем 1		75	10	6	49	10	Поточний контроль / 20 Підсумковий контроль / 30
Змістовий модуль 2. Україна у період 1921–1939 років							
Тема 8	УСРР в добу Нової економічної політики	15	2	1	10	2	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 9	УСРР в умовах сталінської модернізації 1929 – 1939 рр.	15	2	1	10	2	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема 10	Суспільно-політичні процеси в Радянській Україні 1930-х років	15	2	1	11	1	Опитування/ Тестування/ 12 балів
Тема	Західноукраїнські	15	2	1	11	1	Опитування/

11	землі у міжвоєнний період						Тестування/ 12 балів
Разом за змістовим модулем 2.		60	8	4	42	6	Поточний контроль / 20 Підсумковий контроль / 30
Разом за змістові модулі 1,2		135	18	10	91	16	Поточний контроль / 36+4=40. Підсумковий контроль / 60
Види підсумкових робіт							Екзамен/ 60
Модульна контрольна робота							МКР (1) / 30 МКР (2) / 30 / 60
ІНДЗ							-
Інше							-
Разом годин / балів		135	34 / 0	30 / 40	63 / 0	8 / 0	Опитування / тестування/ Модульна контрольна робота 40+60=100

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента реалізується для засвоєння тем, винесених на лекційні, семінарські й самостійні заняття. Час самостійної роботи студента становить 63 години і передбачає опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. Результати самостійної підготовки перевіряються на семінарських заняттях, під час написання модульних контрольних робіт та складання екзамену. Питання, які виникають під час самостійної роботи, студент з'ясовує під час навчальних консультацій із викладачем.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Студент зобов'язаний відвідувати лекційні та семінарські заняття. В аудиторії зберігається дружня, творча, відкрита до наполегливої праці й конструктивної критики атмосфера. Усі завдання, передбачені програмою, виконуються у встановлений термін.

Політика викладача щодо поточного оцінювання. Поточний контроль якості навчання застосовується під час проведення семінарських занять. Акцент робиться на глибину знань, на ясні, конкретні, логічно і самостійно збудовані відповіді, на знання змісту рекомендованої літератури, на уміння виділити головне з викладеного матеріалу.

Поточне оцінювання здійснюється за кожну тему в межах змістового модуля. Оцінюється здійснюється під час виступ на семінарському, чи практичному занятті та під час тестування.

Загальні критерії оцінювання:

«відмінно» – студент виявив всебічні систематичні та глибокі знання навчального

матеріалу дисципліни, опрацював основну та додаткову літературу; виявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. Допускається 1 – 2 незначних неточностей;

«добре» – студент виявив у цілому добрі знання навчального матеріалу при виконанні завдань, але припустився низки незначних помилок; опрацював основну рекомендовану літературу; показав систематичні знання із дисципліни; здатний самостійно використовувати та поповнювати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності;

«задовільно» – студент виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився із основною рекомендованою літературою; припустив значну кількість помилок або недоліків під час відповіді на питання (чи виконання завдань), але може усунути їх самостійно;

«незадовільно» – студент має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; припускається принципових помилок при відповідях чи виконанні завдань.

Під час виступу або повідомлення на семінарському занятті оцінюються такі компоненти:

- презентація (графічний матеріал до виступу);
- повнота і лаконічність розкриття теми;
- якість інформації;
- самостійність та креативність;
- дотримання часового критерію доповіді (виступу).

Модульний контроль (рубіжне оцінювання)

Модульне оцінювання здійснюється в межах блоків змістових модулів, що включають відповіді на семінарських заняттях і контрольну роботу модуля (перший і другий модульний контроль). Оцінка за блок змістових модулів виставляється як середньозважена за такими результатами:

- результати поточного оцінювання виступу на семінарському занятті;
- письмове опитування за блоками змістового модуля (перший, другий, модульний контроль);
- результати рубіжного контролю відбиваються у журналі обліку навчальних занять.

Правила стосовно зарахування пропущених занять. Студент зобов'язаний відвідувати лекційні та семінарські заняття. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. У разі вимушеної відсутності, студент зобов'язаний самостійно опрацювати тему пропущеного заняття і подати викладачеві конспект. Викладач оцінює рівень засвоєння самостійно опрацьованого матеріалу у відведений ним час (див. нижче). Отриманий бал зараховується до поточного оцінювання.

Підсумкове оцінювання. Процедура підсумкового оцінювання здійснюється згідно [«Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки»](https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/828/fb5916577608c0ba33a7abcab848b3ba.pdf)

Політика щодо академічної доброчесності. Викладач і студент у навчальному процесі на взаємно дотримуються «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки», затвердженого 30 жовтня 2020 року (див. за посиланням: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Рубіжний контроль здійснюється після завершення лекційних та семінарських занять, передбачених змістовим модулем (Змістовий модуль 1, 2, 3). Відпрацювання пропущених семінарських здійснюється до

початку наступного семінарського заняття згідно розкладу. Студенти, чия відсутність пов'язана зі станом здоров'я і підтверджена відповідним документом, відпрацьовують пропущені заняття за домовленістю із викладачем.

Час написання модульної контрольної роботи повідомляється викладачем на початку вивчення змістового модуля (Змістовий модуль 1, 2, 3).

Складання екзамену, перескладання екзамену та складання екзамену комісії відбувається під час заліково-екзаменаційної сесії за розкладом, який оприлюднюється за місяць до її початку.

V. Підсумкове оцінювання

Підсумкове оцінювання проводиться за результатами першого та другого рубіжних контролів та у формі екзамену. Екзамен є обов'язковим для студентів, які отримали менше 75 балів за результатами рубіжних контролів. Студенти, які отримали більше 75 балів, мають право скласти екзамен із метою підвищення підсумкового балу. Екзамен відбувається віч-на-віч із викладачем в аудиторії. Білети містять по три питання із списку «питань для контролю», з якими студент знайомиться на початку вивчення змістового модуля (Змістовий модуль 1 і 2).

VI. Шкала та критерії оцінювання

Оцінки			Критерії
за шкалою ECTS	за національною шкалою	за шкалою Університету	
A «Відмінно»	«Відмінно»	90 – 100 балів	Студент виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B «Дуже добре»	«Добре»	82 – 89	Студент виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
C «Добре»		75 – 81	Студент виявив у цілому добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку незначних помилок; опрацював основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичні знання з дисципліни; здатний самостійно використовувати та

			поповнювати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності.
Д «Задовільно»	«Задовільно»	66 – 74	Студент виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.
Е «Достатньо»		60 – 65	Студент виявив мінімальні знання основного навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значні помилки у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
Ф «Незадовільно»	«Незадовільно»	1 – 59	Студент не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Андрусишин Б.І. Церква в Українській Державі 1917-1920 рр. (доба Директорії УНР): Навчальний посібник для вузів. К.: Либідь, 1997. 176 с.
2. Білас І.Г. Репресивно-каральна система в Україні. 1917-1953: Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз. У 2 кн. К.: Либідь, 1994.
3. Боечко В. та ін. Кордони України: історична ретроспектива та сучасний стан. К.: Основи, 1994. 168 с.
4. Бойко, О. Д. Історія України [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Д. Бойко. 3-тє вид., допов. К.: Академвидав, 2010. 688 с.
5. Бойко, О. Д. Історія України [Текст] : підручник для студ. вищ. навч. закл. / О. Д. Бойко. – 5-тє вид., доповн. К.: Академвидав, 2014. 720 с.
6. Буковина: історичний аналіз. Чернівці: Зелена Буковина, 1998. 416 с.
7. Великий голод в Україні 1932–1933 років: у IV т. Т. II. Свідчення очевидців для Комісії Конгресу США / Виконавчий директор Комісії Джеймс Мейс; Наук. ред. С. В. Кульчицький. НАН України. Інститут історії України. К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2008. 814 с. <http://resource.history.org.ua/item/0009347>

8. Верига В. Визвольні змагання в Україні 1914-1923 рр. У 2-х т. Т.2. Львів, 1998.
9. Верига В. Листопадовий рейд. К.: Вид-во ім. О.Теліги, 1995. 192 с.
10. Верстюк В. Роль і місце Центральної Ради в модерній історії України // Укр. іст. журн. - 1997. №5. С. 17-25.
11. Верстюк В. Ф. Українська Центральна Рада: Навчальний посібник. К.: Заповіт, 1997. 344с. <http://resource.history.org.ua/item/0014903>
12. Верстюк В., Осташко Т. Діячі Української Центральної Ради: Біографічний довідник. К., 1998. 255 с.
13. Верстюк В.Ф. Махновщина. Селянський повстанський рух на Україні (1918-1921). К.: Наук. думка, 1992.
14. Винниченко В. Відродження нації: У 3 ч.: Репринтне відтворення видання 1920 року. К.: Політвидав України, 1990.
15. Волковинський В.М. Батько Махно. К.: Т-во “Знання” України, 1992. 48 с.
16. Голод 1921-1923 років в Україні: Зб. документів і матеріалів / АН України: Ін-т Історії України. Упорядник: О.М.Мовчан, А.П.Огінська, Л.В.Яковлева. К.: Наукова думка, 1993. 240 с.
17. Голод 1932-1933 років на Україні: очима істориків, мовою документів / Кер. кол. упоряд. Р.Я.Пиріг. К.: Політвидав України, 1990. 605 с.
18. Городинський З. Українська Національна Рада: історичний нарис. К.: Вид. дім “КМ Academia” 1993.
19. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX-XX століття: Навчальний посібник. К.: Генеза, 1996. 360 с.
20. Гриценко А. П. Діяльність українських організацій на теренах Росії за доби Української Центральної Ради / Ред. кол.: С. В. Кульчицький (гол. ред.), О. І. Ганжа (відп. секр.), О. І. Гуржій, В. М. Даниленко, М. Ф. Дмитрієнко, М. В. Коваль, В. С. Коваль. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 1999. 64 с. <http://resource.history.org.ua/item/0013494>
21. Гриценко А. Політичні сили у боротьбі за владу на Україні (кінець 1917 р. - початок 1919 р.). К, 1993.
22. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть? К.: Т-во “Знання” України, 1990.
23. Гунчак Т, Україна: перша половина XX ст.: Нариси політичної історії. К.: Либідь, 1993. 288с.
24. Гупуляк М. Перший листопад 1918 року на західних землях України: зі спогадами і життєписами членів Комітету Виконавців Листопадового Чину. К.: Либідь, 1993. 408с.
25. Дорошенко Д. Історія України. 1917-1923 рр. К., 1992. Т. 1-2.
26. Єсельчик С. Історія України: становлення модерної нації / За ред. М. Климчука; Авториз. пер. з англ. А. Цимбал. К.: Laurus, 2011. 376 с.
27. Єфремов С. О. Щоденники, 1923–1929. К.: ЗАТ "Газета "РАДА", 1997. 848 с. (Мемуари) <http://resource.history.org.ua/item/11009>
28. Західно-Українська Народна Республіка / Авт. кол.: Литвин М. Р. (керівник), Грицеляк В. П., Лоза Ю. І., Сосса Р. І., Ровенчак І. І. К.: ТОВ "Українська картографічна група", 2019. <http://resource.history.org.ua/item/0014314>
29. Західно-Українська народна республіка 1918-1923. Документи і матеріали. У 5 т. Том 5. Кн. 3: Зовнішня політика і міжнародне становище. 1922-1923 р. Івано-Франківськ: Місто-НВ, 2013. 992 с. <http://resource.history.org.ua/item/0014714>
30. Західно-Українська народна республіка 1918-1923. Документи і матеріали. У 5 т. Том 5. Кн. 1: Зовнішня політика і міжнародне становище. 1918-1919 р. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2009. 944 с. <http://resource.history.org.ua/item/0014706>
31. Західно-Українська народна республіка 1918-1923. Документи і матеріали. У 5 т. Том 2. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2001. 712 с. <http://resource.history.org.ua/item/0014301>
32. Зубалій О.Д., Рященко Д.С. Освітній рух в Україні у добу національно-державного відродження (1917-1920 рр.) // Укр. іст. журн. 1998. №3. С. 12-24.

33. Історія країни. Маловідомі імена, події, факти: Збірник статей / НАН України. Інститут історії України. Випуск 36. К.: Інститут історії України НАН України, 2010. 440 с.
http://history.org.ua/JournALL/histname/histname_2010_36/histname_2010_36.pdf
34. Історія Січових стрільців: Воєнно-історичний нарис. К.: Україна, 1992. 347 с.
35. Історія України / Керівник авт. кол. Ю.Зайцев. Вид. 2-ге, зі змінами. Львів: Світ, 1998. 488с.
36. Історія України [Текст] : навч. посібник / керівник авт. кол. Ю. Зайцев. Львів : Світ, 1996. 488 с.
37. Історія України [Текст] : навчальний посібник / Б. Д. Лановик, М. В. Лазарович. 3-є вид., випр. і доп. К.: Знання-Прес, 2006. 598 с.
38. Історія України. Курс лекцій: У 2-х кн. Кн.2. К., 1992.
39. Історія України. Нове бачення. У 2-х т. Т.2. К.: Вид. Україна, 1996.
40. Історія України. Новітня доба [Текст] : навчальний посібник / В. М. Литвин, В. Ф. Колесник, А. Г. Слюсаренко [et al.] ; за ред. В. М. Литвина. К. : Академвидав, 2012. 480 с.
41. Історія України: Документи. Матеріали [Текст] : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. освіти, уч. та вчит. шк., ліцеїв, гімназій / уклад., комент. В. Ю. Короля. К. : Академія, 2002. 448 с.
42. Історія України: Навч. посібник для вузів / Наук. ред.: Ф.Стеблій, Я.Грицак. Львів: Світ, 1996. 488 с.
43. Історія України: Навчальний посібник / Під заг. ред. В.Смоля. К.: Альтернативи, 1997. 424 с.
44. Історія України: нове бачення [Текст] : навчальний посібник. 2-е вид., доповн. й переробл. К. : Альтернативи, 2000. 464 с.
45. Історія України: Хрестоматія / Упоряд. В. М. Литвин; Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. К.: Наукова думка, 2013. 1056 с.
<http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>
46. Калініченко В.В. Селянське господарство України в доколгоспний період (1921-1929). Х.: Основа, 1991. 131 с.
47. Касьянов Г.В. Даниленко В.М. Сталінізм і українська інтелігенція (20-30-ті роки). К.: Наук. думка, 1991. 96 с.
48. Книш З. Становлення ОУН. К.: Вид-во ім. О.Теліги, 1994. 128 с.
49. Колективізація і голод на Україні 1929-1933 рр.: Збірник документів і матеріалів. К.; Наук. думка, 1992. 733 с.
50. Конвест Р. Жнива скорботи: Радянська колективізація і голодомор: Пер. з англ. К.: Либідь, 1993. 384 с.
51. Копиленко О.Л. “Сто днів” Центральної Ради. К.: Україна, 1992. 204 с.
52. Костюк Г.О. Сталінізм в Україні. (Генеза і наслідки): Дослідження і спостереження сучасника: Пер. з англ. К.: Смолоскип, 1995. 508 с.
53. Кравченко Б. Соціальні зміни і національна свідомість в Україні ХХ ст.: Пер. з англ. К.: Основи, 1997. 423 с.
54. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху (ХІХ ст. -1939 р.). Івано-Франківськ, 1993.
55. Кудлай О. Б. Українська Центральна Рада. Протоколи ІІ–ІV сесій. Документи. (Квітень–жовтень 1917 р.) / Відп. ред. В. Ф. Верстюк. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2015. 222 с. <http://resource.history.org.ua/item/0010271>
56. Кульчицький С. Обґрунтування Голодомору 1932–1933 рр. як геноциду у світлі концепцій Р.Конквеста й Р.Лемкіна // Український історичний журнал. 2018. № 4. С. 98-127
<http://resource.history.org.ua/item/0014099>
57. Кульчицький С. Червоний виклик. Історія комунізму в Україні від його народження до загибелі. Кн. 1. К.: Темпора, 2013. 504 с. <http://resource.history.org.ua/item/0009288>
58. Кульчицький С.В. Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1918- 1928). К.: Основи, 1996.
59. Кульчицький С.В. Концепція “кооперативного соціалізму” // Укр. іст. журн. 1995. №2.

60. Кульчицький С.В. Ціна “великого перелому”. К.: Вид-во “Україна”, 1991. 431 с.
61. Курс лекцій з історії України ХХ - початку ХХІ століття [Текст] : у 2 ч. Ч. 1 : Початок ХХ ст. - 1939 р. / П. С. Коріненко, М. В. Бармак, А. К. Фартушняк [et al.]. Пробне вид. Тернопіль : [ТНПУ], 2010. 376 с.
62. Липинський В. Релігія і церква в історії України. К., 1993.
63. Литвин В. Історія України: підручник / Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. К.: Наукова думка, 2013. 991 с.
64. Литвин М., Науменко К. Історія галицького стрілецтва. Львів, 1990.
65. Литвин М., Науменко К. Історія ЗУНР. - Львів: Ін-т українознавства НАНУ; Видав, фірма “Олір”, 1995. 268 с.
66. Мазепа І. Україна в огні й бурі революції. К.: Темпора, 2003. 608 с.: іл.
67. Макарчук, С. А. Українська Республіка галичан [Текст] : нариси про ЗУНР / С. А. Макарчук ; ред. Д. Карпин. Львів : Світ, 1997. 192 с.
68. Малик Я. та ін. Історія української державності. Львів: Світ, 1995. 247 с.
69. Марочко В. Йосип Сталін – фельдмаршал Голодомору / Національний музей Голодомору-геноциду, Інститут дослідження Голодомору. К.: Видавець Мельник М. Ю., 2020. 104 с.
70. Нагаєвський І. Історія Української держави двадцятого століття. К.: Укр. письменник, 1993. 413 с.
71. Національні відносини в Україні у ХХ ст.: збірник документів і матеріалів. К.: Наукова думка, 1994. 558 с. <http://resource.history.org.ua/item/10900>
72. Новітня історія України (1900-2000): Підручник / А.Г.Слюсаренко, В.І. Гусєв, В.М. Литвин та ін. 2-ге вид., переробл. і допов. К.: Вища шк., 2002. 719 с.
73. Овсій, І. О. Зовнішня політика України [Текст] : (Від давніх часів до 1944 року) : Навчальний посібник для вузів / І. О. Овсій. 2-е вид., стер. К. : Либідь, 2002. 240 с.
74. Павленко Ю., Храмов Ю. Українська державність у 1917-1919 рр. (Історико-генетичний аналіз). К.: Манускрипт, 1995. 263 с.
75. Петлюра С. Вибрані твори та документи. К.: Довіра, 1994. 271 с.
76. Петлюра С.В. Статті / Упоряд. та авт. передм. О.Климчук. К.: Дніпро, 1993. 341 с.
77. Пиріг Р. Я. Відносини України і Центральних держав: нетипова окупація 1918 року / НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2018. 358 с. <http://resource.history.org.ua/item/0013784>
78. Політичні партії на Україні (1905-1925). 36. наук. праць. К, 1992.
79. Полонська-Василенко Н. Історія України: У 2 т. Т.2. Від середини ХVІІ століття до 1923 року. 3-тє вид. К.: Либідь, 1995. 608 с.
80. Прушинський М. Драма Пiлсудського. Вiйна 1920: Пер. з польськ. К.: Лiбра, 1997. 335 с.
81. Революція на Україні: По мемуарах белых / Сост. Алексеев С.А., Попов Н.Н. К.: Полит. издат. Украины, 1990. 435 с.
82. Революційна доба 1917–1921 років у системі координат сучасної історіографії. Збірник наукових статей / Відп. ред. В. Ф. Верстюк. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2020. 251 с. <file:///C:/Users/admin/Downloads/0015219.pdf>
83. "Репресовані" щоденники. Голодомор 1932–1933 років в Україні / Упорядкув., вступ. ст., заг. ред. Я. Файзуліна. Український інститут національної пам'яті. К.: Фенікс, 2018. 352 с. <http://resource.history.org.ua/item/0014297>
84. Революція, державність, нація: Україна на шляху самоствердження (1917-1921 рр.). Київ;Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2017. 544 с. <http://resource.history.org.ua/item/0013421>
85. Реєнт О. П. Українські визвольні змагання 1917–1921 років / Гол. ред. Р. Стасюк. К.: Вид-во "Арій", 2016. 280 с.
86. Реєнт О.П. Українська революція і робітництво. Соціально-політичні та економічні зміни 1917-1920 рр. К., 1996.
87. Ріпецький С. Українське Січове стрілецтво. Львів, 1995. 358 с.
88. Рубльов О.С., Черченко Ю.А. Сталінщина і доля західноукраїнської інтелігенції (20-50-ті

- роки ХХ ст.). К.: Наук. думка, 1994. 350 с.
89. Сергійчук В. Етнічні межі і державний кордон України. Вид. 3-є, доповнене. К.: ПП Сергійчук М. І., 2008. 560 с. <http://resource.history.org.ua/item/0009662>
 90. Сідак В. С. Спеціальні служби України від найдавніших часів і до сьогодення: У 5-и т. Т. 2: Українські спецслужби доби національно-визвольних змагань 1917-1921 рр. К.: Прометей, 2017. 472 с. <http://resource.history.org.ua/item/0013904>
 91. Скоропадський П. Спогади: кінець 1917 - грудень 1918 / Гол. ред. Я. Пеленський. К.: Філадельфія, 1995. 492 с.
 92. Солдатенко В.Ф. Українська революція. Історичний нарис: Монографія. К.: Либідь, 1999. 976 с.
 93. Стерчо П. Карпато-Українська держава: До історії визвольної боротьби карпатських українців у 1919-1939 рр. Львів, 1994.
 94. Стрельський Г. Трубайчук А. Михайло Грушевський, його сподвижники і опоненти. К.: Четверта хвиля, 1996. 192 с.
 95. Субтельний О. Україна: Історія. Ред. з перероб. і доп. К.: Либідь, 1993. 720 с.
 96. Трємбітський В. Позиція Великої Волині в українській державі 1918 року. Вінніпег-Нью-Йорк, 1993. 110с.
 97. Троцкий Л. История русской революции. Том 2. Ч. 2: Октябрьская революция. М.: Терра, 1997. 270 с. <http://resource.history.org.ua/item/0010513>
 98. Україна в історії Європи ХІХ – початку ХХІ ст.: історичні нариси / За ред. С. В. Віднянського. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2020. 814 с. <http://history.org.ua/en/post/44951>
 99. Україна крізь віки. У 15-ти тт.Т. 10: Рубльов О. С., Реєнт О. П. Українські визвольні змагання 1917-1921 рр. / За заг. ред. В. Смолія. НАН України. Інститут історії України. К.: Альтернативи, 1999. 320 с. <http://resource.history.org.ua/eiu/images/pdf.jpg>
 100. Українська держава (Гетьманат) / Авт. кол.: Сосса Р. І. (керівник), Грицеляк В. П., Кучерук О. С., Лоза Ю. І., Осташко Т. С., Пиріг Р. Я., Скальський В. В. К.: ТОВ "Українська картографічна група", 2018. <http://resource.history.org.ua/item/0013854>
 101. Українська державність у ХХ столітті: історико-політичний аналіз. К.: Політична думка, 1996. 435 с.
 102. Українська революція 1917–1920 рр. в листівках та газетах: Альбом / Автор-упоряд. Г. Іванущенко. Держархів Сумської області. Суми: ВАТ "Сумська обласна друкарня" вид-во "Козацький вал", 2005. 85 с. <http://resource.history.org.ua/item/0009752>
 103. Українська Центральна Рада / Авт. кол.: Сосса Р. І. (керівник), Грицеляк В. П., Кучерук О. С., Лоза Ю. І., Скальський В. В., Файзулін Я. М. К.: ТОВ "Українська картографічна група", 2018. <http://resource.history.org.ua/item/0013751>
 104. Українська Центральна Рада: Документи і матеріали: У 2 т. / (Ін-т історії України НАН України, Центр, держ. арх. вищ. органів влади і упр. України; Упоряд. В.Ф. Верстюк, відп. ред. В.А.Смолій. К.: Наукова думка, 1996. 589 с.
 105. Український національно-визвольний рух. Березень-листопад 1917 року: Док. і матеріали Упоряд. В.Верстюк (керівник) та ін. К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2003. 1024 с.
 106. Українські Січові Стрільці, 1914-1920. Львів, 1991.
 107. Ульяновський В.І. Церква в Українській Державі 1917-1920 рр. (доба Гетьманату Павла Скоропадського): Навч. посібник для вузів. К.: Либідь, 1997. 320 с.
 108. Хміль І. В. Аграрна революція в Україні: березень 1917 р. – квітень 1918 р. / НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2000. 90 с. <http://resource.history.org.ua/item/0014535>
 109. Чикаленко Євген. Щоденник 1919–1920 / За ред. В. Верстюка, М. Антоновича. Українська вільна академія наук у США, Історична секція; НАН України. Інститут історії України; Дослідний інститут новітньої історії України (Філадельфія). Київ; Нью-Йорк: Вид-во ім. Олени Теліги, 2005. 640 с. <http://resource.history.org.ua/item/0010502>

110. Чоповський В.Ю. Українська інтелігенція в національно-визвольному русі на Західній Україні (1918-1939). Львів, 1993.
111. Шаповал Ю., Пристайко В., Золотарьов В. ЧК-ГПУ-НКВД в Україні: особи, факти, документи / Ред. Т. Хорунжа. НАН України. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського; Служба Безпеки України. К.: Абрис, 1997. 608 с. <http://resource.history.org.ua/item/0009645>
112. Шаповал Ю.І. та ін. ЧК-ГПУ-НКВД в Україні: особи, факти, документи. К.: Абрис, 1997. 608с.
113. Шаповал Ю.І. Україна 20-50-х років: сторінки ненаписаної історії. К., 1993.
114. Швагуляк М. Пацифікація: Польська репресивна акція у Галичині 1930 р. і українська суспільність. Львів, 1993. 52 с.
115. Яневський Д. Політичні системи України 1917-1920 років: спроби творення і причини поразки. К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2003. 767 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра історії України та археології

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
НОВІТНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
(З 1939 Р. ПО СУЧАСНІСТЬ)

підготовки бакалавра
спеціальності 032 Історія та археологія
освітньо-професійної програми Історія, європеїстика, археологія

підготовки бакалавра
спеціальності 014 Середня освіта (Історія)
освітньо-професійної програми Історія, правознавство

Силабус навчальної дисципліни «НОВІТНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ (З 1939 Р. ПО СУЧАСНІСТЬ)» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, 03 Гуманітарні науки, спеціальності 014 Середня освіта (Історія); 032 Історія та археологія, за освітньо-професійною програмою Історія, правознавство; Історія, європеїстика, археологія.

Розробник: Баран Володимир Кіндратович, доктор історичних наук, професор.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри історії України та археології

протокол № 2 від 18 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри В.К. (проф. Баран В. К.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки; 032 Історія та археологія; 014 Середня освіта (Історія); Історія, європеїстика, археологія; Історія, правознавство.	Нормативна
Кількість годин/кредитів 138/4		Рік навчання 3
		Семестр 6
		Лекції 34 год.
ІНДЗ: є		Практичні (семінарські) 34 год.
		Самостійна робота 62 год.
		Консультації 8 год.
Форма контролю: екзамен		
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

ППП Баран Володимир Кіндратович

Науковий ступінь доктор історичних наук

Вчене звання професор

Посада завідувач кафедри історії України та археології, професор

Контактна інформація baranv@ukr.net

Посилання на розклад <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

Анотація курсу. Метою викладання навчальної дисципліни «Новітня історія України (з 1939 по сучасність)» є формування у студентів цілісного та об'єктивного уявлення на рівні вимог вищої школи про особливості політичного, соціально-економічного, національно-культурного розвитку України. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- простежити еволюцію радянської політичної системи в Україні;
- розкрити основні тенденції економічного і соціального розвитку;
- висвітлити ключові аспекти культурного, мистецького, церковно-релігійного життя;

– розглянути найбільш вагомі концепції західної і вітчизняної політології, що стосуються природи радянського суспільства;

– висвітлити роль окремих державних і громадських діячів, представників науки, культури, Церкви в розвитку України новітньої доби.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: *знати*: зміст наукових категорій, що стосуються теми; основні джерела до вивчення новітньої історії України; найважливіші наукові праці, присвячені темі; періодизацію історії України 1939-1964 рр., характеристику її ключових етапів; найбільш вагомі події та явища в історії України зазначеного періоду; головні постаті новітньої історії України, їх роль і місце в розвитку суспільства; внутрішні механізми і зовнішні фактори еволюції суспільних відносин; загальні і особливі риси політичного, господарського, культурного процесу в Україні у 1939-1964 рр. *Вміти*: користуватися історичною і політологічною термінологією; аналізувати історичні події, давати оцінку діяльності історичних осіб; визначати причинно-наслідкові зв'язки, взаємодію окремих факторів суспільного життя; користуватися документальними джерелами, опрацьовувати наукову літературу; застосовувати набуті знання, вміння і навички у практичній, науковій та педагогічній роботі.

Загальні компетентності (ЗК): 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
9. Здатність бути критичним і самокритичним.
10. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності (ФК): 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.

4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.

5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).

6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.

7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.

8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні соціальні події та явища.

9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.

12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.

Програмні результати навчання: 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.

8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.

10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.

11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

12. Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.

13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.

III. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовний модуль 1.						
Тема 1. Україна на початку Другої світової війни.	10	2	2	4	2	Поточне опитування / 2 бали
Тема 2. Україна в роки радянсько-німецької війни.	8	2	2	4		Поточне опитування / 2 бали
Тема 3. Суспільно-політичний розвиток.	8	2	2	4		Поточне опитування / 2 бали

Тема 4. Відбудова промисловості та стан сільського господарства республіки.	10	2	2	4	2	Поточне опитування / 4 бали
Тема 5. Відбудова промисловості та стан сільського господарства республіки.	8	2	2	4		Поточне опитування / 2 бали
Тема 6. Національно-визвольний рух.	8	2	2	4		Поточне опитування / 2 бали
Тема 7. Церковно-релігійне життя.	8	2	2	4		Поточне опитування / 2 бали
Разом за змістовим модулем 1	60	14	14	28	4	16
Змістовний модуль 2.						
Тема 8. Боротьба за переділ влади.	10	2	2	4	2	Поточне опитування / 2 бали
Тема 9. Реорганізація управління промисловістю.	8	2	2	4		Поточне опитування / 2 бали
Тема 10. Аграрна і соціальна політика.	6	2	2	2		Поточне опитування / 2 бали
Тема 11. Розвиток руху опору.	6	2	2	2		Поточне опитування / 4 бали
Тема 12. Духовне життя.	6	2	2	2		Поточне опитування / 2 бали
Тема 13. Наростання кризових явищ в суспільно-політичному житті у період середини 60-х – першій половині 80-х років.	8	2	2	4		Поточне опитування / 4 бали
Тема 14. Стан економіки України та визрівання економічної кризи.	8	2	2	4		Поточне опитування / 2 бали

Тема 15. Культурне життя доби «застою».	8	2	2	4		Поточне опитування / 2 бали
Тема 16. Суспільно-політичні процеси в Україні у другій половині 80-х – на початку 90-х рр.	8	2	2	4		Поточне опитування / 2 бали
Тема 17. Україна в умовах незалежності.	10	2	2	4	2	Поточне опитування / 2 бали
Разом за змістовим модулем 2	78	20	20	34	4	24
Види підсумкових робіт (за потреби)						
Модульна контрольна робота						60
Всього годин/ Балів	138	34	34	62	8	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Україна на початку Другої світової війни.

Радянсько-німецький пакт про ненапад 23 серпня 1939 р. і таємний протокол до нього. Початок Другої світової війни. Вступ Червоної армії на територію Західної України та включення останньої до складу СРСР і «возз’єднання» з Українською РСР. Включення до складу УРСР Бессарабії та Північної Буковини. «Радянізація» західних областей України.

Тема 2. Україна в роки радянсько-німецької війни.

Напад Німеччини на СРСР. Початок радянсько-німецької війни. Україна в планах окупантів. Відступ Червоної армії. Окупаційний режим і розгортання руху Опору в Україні. Перемога Червоної армії під Сталінградом і початок вигнання окупантів з України. Україна на завершальному етапі війни. Втрати України в роки радянсько-німецької

війни.

Тема 3. Суспільно-політичний розвиток.

Сутність радянського тоталітаризму. Функціонування політичної системи. Внутрішньополітичне становище України. Адміністративно-територіальні зміни, входження Закарпаття до складу УРСР. УРСР - співзасновниця Організації Об'єднаних Націй, інших міжнародних організацій.

Тема 4. Відбудова промисловості та стан сільського господарства республіки.

Руйнівні наслідки війни. Перехід до мирного будівництва. Особливості відбудови промисловості. Четвертий п'ятирічний план відбудови і розвитку народного господарства України, хід його реалізації. Грошова реформа. Відміна карткової системи. Матеріальне становище населення. «Табірна економіка». Застосування праці військовополонених. Аграрна політика влади. Післявоєнне село. Голод 1946–1947 рр., його причини, хід, масштаби та наслідки. Відновлення радянської влади в західних областях України. Колективізація західноукраїнського села.

Тема 5. Національно-визвольний рух.

УПА: склад, тактика і хід боротьби. Періоди діяльності ОУН-УПА у повоєнний період. Методи боротьби сталінського режиму проти українського підпілля. Репресивна політика радянської влади на західноукраїнських землях: депортації сільського населення, «розкуркулення», виселення середняків та «співучасників бандерівських угруповань».

Тема 6. Ідеологічні кампанії. «Ждановщина».

Цензура в системі тоталітаризму. Причини, методи та етапи ідеологічного наступу в Україні. Ідеологічний контроль в літературі та мистецтві. Політико-ідеологічний нагляд за наукою. Розгром генетики та «лисенківщина» в Україні. Становище творчої інтелігенції. Боротьба влади з «космополітизмом».

Тема 7. Церковно-релігійне життя.

Політика влади щодо релігії та церкви. Ліквідація Української греко-католицької церкви. Створення «Ініціативної групи». Львівський церковний собор про скасування Брестської унії та «возз'єднання» УГКЦ з Російською православною церквою. Стан Православної церкви в Україні.

Змістовий модуль 2.

Тема 8. Боротьба за переділ влади.

Внутрішньополітичне становище України на початку 1950-х рр. Зміни у владній верхівці. Становлення нової політичної еліти в Україні. Виступ «антипартійної групи». Завершення боротьби за владу. Початок десталінізації в Україні. XX з'їзд КПРС і Україна. Початок політичних реабілітацій. Наростання опору десталінізації з боку сталінських сил. Масштаби демократизації державного життя. Ставлення в суспільстві до діяльності М. Хрущова. Розширення повноважень України у складі СРСР.

Тема 9. Реорганізація управління промисловістю.

Стан економіки України наприкінці 1950-х - першій половині 1960-х рр. XXI з'їзд КПРС. Розвиток машинобудування, стан легкої та харчової промисловостей. Модернізація, структурна перебудова промисловості УРСР. Розвиток газової та нафтопереробної галузей промисловості.

Тема 10. Аграрна і соціальна політика.

Раднаргоспи, їх вплив на економічний розвиток України. Аграрна політика наприкінці 1950-х – у першій половині 1960-х рр. Програми освоєння цілини та розширення посівних площ кукурудзи. Обмеження індивідуальної трудової діяльності селянства. Рівень життя населення, стан продовольчого і товарного забезпечення.

Тема 11. Розвиток руху опору.

«Шістдесятники»: В. Симоненко, Л. Костенко, Є. Сверстюк, І. Світличний, І. Драч. Українська робітничо-селянська спілка. Л. Лук'яненко. Клуби творчої молоді у Києві та Львові. Причини появи, основні течії, організації дисидентського руху. А. Горська, В. Чорновіл, І. Дзюба.

Тема 12. Духовне життя.

Ідеологізація культурного життя. Посилення русифікації. Науково-технічна революція і наука в Україні. Розвиток кібернетики. Стан суспільних наук, початок десталінізації та поживлення літературно-мистецького життя. «Відлига». Музичне мистецтво, живопис, архітектура, театр.

Тема 13. Наростання кризових явищ в суспільно-політичному житті у період середини 60-х – першій половині 80-х років.

Урядові зміни в жовтні 1964 р. та їх вплив на суспільно-політичне життя. Зміцнення адміністративно-командної системи. Конституція УРСР 1978 р. Посилення централістської політики щодо України. Усунення П. Ю. Шелеста. В. В. Щербицький та його політика.

Тема 14. Стан економіки України та визрівання економічної кризи.

Економічні передумови реформи 1965 р. Зміст реформи. Реалізація її основних напрямів в Україні. Результати та наслідки, причини невдач реформи 1965 р. Екстенсивний розвиток промисловості. Становище сільського господарства. Заходи щодо стримування негативних тенденцій економічного розвитку на початку 1980-х рр. Закон про трудові колективи 1983 р. Продовольча програма 1982 р.

Тема 15. Культурне життя доби застою.

Національна політика. Положення про радянський народ як «нову історичну спільність». Освіта та наука. Русифікація культурно-освітньої сфери. Літературно-мистецьке життя. Дисидентський рух в середовищі культурних діячів.

Тема 16. Суспільно-політичні процеси в Україні у другій половині 80-х – на початку 90-х рр.

Початок процесу перебудови, її зміст та особливості проведення в Україні. Спроби політичних реформ і зростання активності українського суспільства. Поява нових явищ у суспільному житті (мітинги, страйки, неформальні організації). Розгортання національно-визвольного руху. Створення Народного руху України. Початок політичної структуризації

суспільства. Поява перших політичних партій. Вибори до Верховної Ради УРСР у 1990 р. Декларація про державний суверенітет Української РСР 16 липня 1990 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум 1 грудня 1991 р. Вибори Президента України.

Тема 17. Україна в умовах незалежності.

Державотворчі процеси в Україні після здобуття незалежності. Конституційний процес. Прийняття Конституції України 1996 р. Формування політичної системи в умовах незалежності. Економічне життя після здобуття незалежності. Реформування економіки. Фінансова політика. Запровадження національної валюти. Сучасний стан української економіки. Етнонаціональні процеси. Стан соціальної сфери. Духовно-культурне життя. Освіта та наука. Зовнішня політика. Помаранчева революція. Революція Гідності. Агресивна політика Росії щодо України після революції Гідності. Сучасне політичне життя.

Завдання для самостійного опрацювання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) – написання роботи на одну із вказаних тем на основі аналізу наукової літератури та документальних джерел. Вимоги: а) титульна сторінка; б) план; в) вступ; г) виклад основного матеріалу відповідно до пунктів плану; д) висновки; е) список використаної літератури. Обсяг ІНДЗ має складати 12–15 сторінок друкованого тексту. Форма контролю – співбесіда.

Тематика ІНДЗ:

1. Західноукраїнські землі в системі радянсько-німецьких договорів 1939 р.
2. Агресія СРСР проти Польщі з погляду міжнародного права.
3. Наступ Червоної армії в Західній Україні: співвідношення сторін, хід бойових дій.
4. Реакція міжнародної спільноти на німецько-радянську агресію проти Польщі.
5. Реакція населення на радянське вторгнення.
6. Утвердження радянської політичної системи в Західній Україні.

7. Економічні перетворення в Західній Україні.
8. Націоналізація промислових об'єктів та запровадження колгоспної системи.
9. Становлення державної системи торгівлі.
10. Соціальна політика радянської влади.
11. Рівень життя населення.
12. Культурне будівництво у 1939–1941 рр.
13. Зміни в системі освіти у 1939–1941 рр.
14. Влада і Церква на західноукраїнських землях у 1939–1941 рр.
15. Польський національний рух опору.
16. Політичні репресії як засіб радянізації західноукраїнського суспільства.
17. Біженці – заручники німецько-радянської агресії проти Польщі.
18. Вирішення проблеми Північної Буковини та Бессарабії у 1940 р.
19. Соціалістичні перетворення у Північній Буковині та Бессарабії.
20. Зміцнення адміністративно-командної системи у період «застою».
21. Конституція УРСР 1978 р.
22. Посилення централістської політики щодо України в період другої половини 60-х – першої половини 80-х рр. Усунення П. Шелеста.
23. Політичний портрет В. Щербицького.
24. Національна політика в Україні у період застою.
25. Освіта та наука середини 60-х – першої половини 80-х рр.
26. Політика русифікації культурно-освітньої сфери.
27. Літературно-мистецьке життя доби застою.
28. Утворення та діяльність Української Гельсінської спілки.
29. Релігійне дисидентство.
30. Чорнобильська катастрофа – національна трагедія України.
31. Розпад компартії та втрата нею політичної монополії в Україні.
32. Формування багатопартійної системи.
33. Створення Народного руху України.
34. Релігійне відродження в другій половині 80-х років.

35. Формування передумов незалежності України.
36. Вибори до Верховної Ради УРСР 1990 р.
37. Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 р.
38. Проголошення незалежності України.
39. Референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України.
40. Прийняття Конституції України 1996 р.
41. Формування політичної системи в умовах незалежності.
42. Сучасний стан та проблеми української економіки.
43. Стан та проблеми освіти і науки незалежної України.
44. Зовнішня політика незалежної України.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання роботи студента стаціонарної форми навчання на практичних заняттях здійснюється за 12-ти бальною системою. Зокрема, доповідь – 0–12 балів, доповнення чи участь в дискусії – 0–5 балів. Загалом, робота на практичних заняттях дає змогу отримати максимально 40 балів. В разі пропуску частини занять через хворобу та з метою покращення успішності студент має право виконати ІНДЗ із запропонованого переліку тем максимальна оцінка 10 балів, підготувати презентацію політичного портрету одного із дисидентів (максимальна оцінка 10 балів) і таким чином отримати 40 балів за поточне оцінювання.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (мах = 40 балів)		Підсумковий контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		
16	24	60	100

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Оцінка

виставляється з урахуванням оцінок за змістові модулі.

Питання для підсумкового контролю:

1. Пакт Ріббентропа-Молотова і українське питання.
2. Вхідження Західної України до складу УРСР.
3. Вхідження Північної Буковини і частини Бессарабії до УРСР.
4. Політика «радянзації» західних земель України.
5. Репресії сталінського режиму щодо населення західних земель України.
6. Напад Німеччини на СРСР. Український напрям у плані «Барбаросса».
7. Оборонні бої на території України на початку німецько-радянської війни.
8. Оборона Києва.
9. Окупація України німецькими військами.
10. Військово-мобілізаційні заходи радянського уряду на початку німецько-радянської війни.
11. Нацистський окупаційний режим в Україні.
12. Економічна політика нацистської окупаційної влади в Україні.
13. Політика нацистської влади в галузі освіти та культури в Україні.
14. ОУН на початку Другої світової війни.
15. Утворення і діяльність УГІА (1942–1944 рр.).
16. Акт відновлення Української держави 30 червня 1941 року.
17. Радянський партизанський та підпільний рух в Україні.
18. Українсько-польський конфлікт в роки Другої світової війни.
19. Початок звільнення України від німецької окупації.
20. Битва за Дніпро. Звільнення Києва.
21. Звільнення Правобережної України та Криму.
22. Звільнення західних областей України від німецької окупації.
23. Післявоєнне урегулювання територіальних питань.
24. Відбудова економіки України. Четвертий п'ятирічний план.
25. Грошова реформа 1947 р. Відміна карткової системи.
26. Голод 1946–1947 рр. в Україні.

27. Колективізація сільського господарства західних земель України.
28. Масові депортації українського населення в післявоєнний період.
29. «Табірна економіка» і застосування військовополонених в роки четвертої п'ятирічки.
30. Українська головна визвольна рада.
31. Національно-визвольний рух в Україні у другій половині 40-х – на початку 50-х років ХХ ст.
32. Ліквідація Української греко-католицької церкви.
33. Політика влади щодо Православної церкви в 40-х роках ХХ ст.
34. Ідеологічні кампанії в літературі та мистецтві в останній період сталінщини.
35. Ідеологічні чистки в науці у другій половині 40-х – на початку 50-х років ХХ ст.
36. Стан освіти, науки і культури в Україні у 1945–1953 рр.
37. Боротьба за владу після смерті Й. Сталіна.
38. Сутність радянського тоталітаризму.
39. Зміст та етапи десталінізації українського суспільства.
40. ХХ з'їзд КПРС і його вплив на суспільно-політичне життя в Україні.
41. Децентралізація управління промисловістю в період «відлиги».
42. Зміни в аграрній політиці влади у період «відлиги».
43. Соціальна політика радянської влади за часів хрущовської «відлиги».
44. Розвиток освіти, науки і культури в Україні у 1953–1964 рр.
45. Зародження дисидентського руху в Україні.
46. Українське підпілля на межі 1950–1960-х рр.
47. Лібералізація культурного життя в Україні за часів «відлиги».
48. Шістдесятництво як духовний і суспільно-політичний феномен.
49. Політика радянської влади щодо релігії та церкви у 1953–1964 рр.
50. Урядові зміни в жовтні 1964 р. та їх вплив на суспільно-політичне життя України.
51. Зміцнення адміністративно-командної системи.

52. Конституція УРСР 1978 р.
53. Посилення централістської політики щодо України в період другої половини 60-х – першої половини 80-х рр.
54. Усунення П. Шелеста. В. В.Щербицький.
55. Економічна реформа 1965 р. в Україні.
56. Економіка України в загальносоюзному комплексі.
57. Екстенсивний розвиток промисловості України у другій половині 1960-х – першій половині 1980-х рр.
58. Деструктивні процеси в сільському господарстві у період застою.
59. Національна політика в Україні у період застою.
60. Етнодемографічні процеси у період середини 60-х – першої половини 80-х рр.
61. Тенденція до певної лібералізації культурної політики в середині 60-х років.
62. Освіта та наука середини 60-х – першої половини 80-х рр.
63. Політика русифікації культурно-освітньої сфери.
64. Літературно-мистецьке життя доби застою.
65. Причини активізації опозиційного руху в другій половині 60-х – на початку 70-х рр.
66. Форми діяльності дисидентів та репресії правозахисників періоду другої половини 60-х – на початку 80-х рр.
67. Утворення та діяльність Української Гельсінської спілки.
68. Релігійне дисидентство.
69. Здобутки та проблеми соціальної сфери.
70. Початок перебудови та її особливості в Україні.
71. Провал політики прискорення економічного розвитку.
72. Спроби реформування економіки наприкінці 80-х років.
73. Чорнобильська катастрофа – національна трагедія України.
74. Наростання економічної кризи наприкінці 80-х років.

75. Фінансове становище і рівень життя населення в другій половині 80-х років.
76. Пошук шляхів економічної самостійності України.
77. Спроби політичних реформ і зростання активності українського суспільства в період другої половини 80-х років.
78. Розпад компартії України. Демплатформа.
79. Формування багатопартійної системи.
80. Активізація національного руху в Україні у другій половині 80-х рр.
81. Створення Народного руху України.
82. Релігійне відродження в другій половині 80-х років.
83. Формування передумов незалежності України.
84. Вибори до Верховної Ради УРСР 1990 р.
85. Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 р.
86. Проголошення незалежності України.
87. Референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України.
88. Державотворчі процеси в Україні після здобуття незалежності.
89. Конституційний процес в Україні наприкінці 80-х – першій половині 90-х років.
90. Прийняття Конституції України 1996 р.
91. Формування політичної системи в умовах незалежності.
92. Економічне життя України в першій половині 90-х років.
93. Спроби реформування економіки і причини їх невдач в першій половині 90-х років.
94. Сучасний стан та проблеми української економіки.
95. Етносоціальні процеси в умовах незалежності.
96. Культурні процеси в незалежній Україні.
97. Стан та проблеми освіти і науки незалежної України.
98. Релігійне життя України в умовах незалежності.
99. Зовнішня політика незалежної України.

V. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90–100	Відмінно
82–89	Дуже добре
75–81	Добре
67–74	Задовільно
60–66	Достатньо
1–59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. 1939 год: Уроки истории. Москва, 1990.
2. 1939 рік в історичній долі України і українців. Матеріали міжнар.наук. конф. 23–24 вересня 1999 р. Львів, 2001.
3. Авторханов А. Загадка смерти Сталина: Заговор Берии. Москва, 1992.
4. Александренко Г. В. Раднаргоспи економічних адміністративних районів Української РСР: (Правові питання організації та діяльності). Київ, 1959.
5. Александренко Г. В. Реорганізація управління промисловістю і будівництвом. Київ, 1957.
6. Алексєєв Ю. М. та ін. Україна на зламі історичних епох: (Державотворчий процес 1985–1999). Київ, 2000.
7. Атлас З. В. Социалистическая денежная система: Проблемы социалистического преобразования и развития денежной системы СССР. Москва, 1969.
8. Баран В. К. Історія України (1945–1953 рр.). Львів, 2005.
9. Баран В. К. Україна 1950–1960-х рр.: еволюція тоталітарної системи. Львів, 1996.
10. Баран В. К., Даниленко В. М. Україна в умовах системної кризи (1946–1980-ті рр.) Київ, 1999.
11. Баран В. К. Україна: західні землі: 1939–1941 рр. Львів, 2009.
12. Баран В. К. Україна: новітня історія (1945–1991 рр.). Львів, 2003.

13. Баран В. К., Даниленко В. М. Україна в умовах системної кризи (1946–1980-і роки). Київ, 1999.
14. Баран В. К., Токарський В. В. Україна: західні землі: 1939–1941 рр. – Львів, 2009.
15. Баран В.К. Україна після Сталіна: Нарис історії 1953–1985 рр. Львів, 1992.
16. Батенко Т. Нариси з історії українського руху опору кінця 50-х - початку 90-х рр. / Т. Батенко. - Львів, 1999.
17. Білас І. Г. Репресивно-каральна система в Україні. 1917–1953: Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз: У 2 кн. Київ, 1994.
18. Білас І. Репресивно-каральна система в Україні 1917–1953. Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз: У 2-х книгах. Кн.1. Київ, 1994.
19. Бойко О. Д. Історія України. Київ, 1999.
20. Бойко О. Д. Історія України у ХХ столітті: 20-ті–90-ті роки. Ніжин, 1994.
21. Бойко О. Д. Історія України. Київ, 1999.
22. Бойко О. Д. Україна 1991–1995 рр. Тіні минулого чи контури майбутнього ? (Нарис новітньої історії). Київ, 1996.
23. Боцюрків Б. Українська Греко-Католицька Церква і Радянська держава (1939–1950). Львів, 2005.
24. Бритченко С. П. Деякі питання розвитку національних відносин на Україні. Київ, 1990.
25. Брицький П. П. Україна у Другій світовій війні (1939–1945 рр.). Чернівці, 1995.
26. Бугай М. Ф. Депортації населення з України (30–50-ті роки). *Український історичний журнал*. 1990. №10.
27. Винниченко І. І. Україна у 1920–1980-х: депортації, заслання, вислання Київ, 1994.
28. Возз'єднання західноукраїнських земель з Радянською Україною / Ред.

- кол.: Ю. Ю. Сливка та ін. Київ, 1989.
29. Волинь радянська (1939–1965). Збірник документів і матеріалів. Ч. 3. / Відп. ред. Н. Л. Алексеєва. Львів, 1971.
 30. Волинь у Другій світовій війні: Зб. наук. та публіцист. ст. / Гол. ред. та упоряд. М. М. Кучерепа. Луцьк, 2005.
 31. Волкогонов Д. А. Драма решений 1939 года. *Новая и новейшая история*. 1989. № 4.
 32. Воронов І. О., Пилявець Ю. Г. Голод 1946–1947 рр. Київ, 1991.
 33. Вронська Т. В., Кульчицький С. В. Радянська паспортна система. *Український історичний журнал*. 1999. № 4.
 34. Галамай С. П. Боротьба за визволення України. 1929–1989. Львів, 1993.
 35. Гарань О. В. Від створення Руху до багатопартійності. Київ, 1992.
 36. Гриф секретности снят: Потери Вооруженных Сил СССР в войнах, боевых действиях и военных конфликтах: Стат. исследование. Москва, 1993.
 37. Грицак Я. Й. Нарис історії України: формування модерної української нації ХІХ–ХХ ст. Київ, 2000.
 38. Гунчак Т. Втрати українців під час Другої світової війни. *Сучасність*. 1992. № 7.
 39. Гунчак Т. Україна: перша половина ХХ ст.: Нариси політичної історії. Київ, 1999.
 40. Даниленко В. М. Ліквідація Польської держави та встановлення радянського режиму в Західній Україні. *Український історичний журнал*. 2006. № 3.
 41. Данилюк Ю. З., Бажан О. Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.) Київ, 2000.
 42. Декларація про державний суверенітет України. Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 р. Київ, 1990

43. Депортації: Західні землі України кінця 30-х – початку 50-х рр.: Документи, матеріали, спогади: У 3 т.– Т. 1. 1939–1945 рр. Львів, 1996.
44. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація ? *Вітчизна*. 1990. № 5–7.
45. Ефимов А. Н. Перестройка управления промышленностью и строительством в СССР. Москва, 1957.
46. Жулинський М. Г. Із забуття – в безсмертя: (Сторінки призабутої спадщини). Київ, 1990.
47. Журавський В., Кучеренко О., Михальченко М. Політична еліта України: теорія і практика трансформації. Київ, 1999.
48. Задорожний В., Паламарчук М. Успіхи економічного розвитку західних областей Української РСР. Київ, 1960.
49. Земзюліна Н. І., Морозов А. Г., Мотуз В. К. Новітня історія України: Навчально-методичний посібник з організації самостійної роботи студентів. Черкаси, 2010.
50. Зубкова Е. Ю. Общество и реформы. 1945-1964. - М., 1993.
51. Иларионова Т. С. Обмен населением между СССР и Германией накануне и в начале Второй мировой войны. *Отечественная история*. 2004. № 4.
52. История Великой Отечественной войны Советского Союза 1941–1945гг.: В 6 т.-М., 1963-1965.
53. Івченко О. Г. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. Київ, 1997.
54. Ільницький М. Драма без катарсису: Сторінки літературного життя Львова першої половини ХХ століття. Львів, 1999.
55. Історія Волині. Львів, 1988.
56. Історія України / Гусєв В.І. та ін. Київ, 2003.
57. Історія України / Керівник авт. кол. Ю. Зайцев. Львів, 1996.
58. Історія України / Скрипник М. О. та ін. Київ, 2003.

59. Історія України від найдавніших часів до сьогодення: зб. док. і матеріалів: навч. посіб. Київ, 2010.
60. Історія України. Курс лекцій: У 2-х кн. Кн. 2. Київ, 1992
61. Історія України: Навч. посібник / Під заг. ред. В. А. Смолія. Київ, 1997.
62. Історія України: нове бачення: У 2 т. Т. 2. Київ, 1996.
63. Історія України: хрестоматія : навч. посіб./ Упоряд. В. І. Гусєв, Ю. О. Калінцев, Г. І. Сургай. Київ, 2005.
64. Історія Українського селянства. Нариси в 2-х томах. Т. 2. Київ, 2006.
65. Касьянов Г. В. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960–80-х років. Київ, 1995.
66. Кентій А. В. Нарис боротьби ОУН-УПА в 1946–1956 рр. Київ, 1999.
67. Киричук Ю. Український національний рух 40-50-х років ХХ століття: ідеологія та практика. Львів, 2003.
68. Коваль М. В. Україна в Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах (1939–1945 рр.). Київ, 1999.
69. Ковальчак Г. І. Розвиток промисловості в західних областях України за 20 років радянської влади (1939–1958 рр.): історико-економічний нарис. Київ, 1965.
70. Ковалюк В. Р. Західна Україна на початку Другої світової війни. Сторінки історії України: ХХ століття. Київ, 1992.
71. Ковалюк В. Р. Культурологічні та духовні аспекти «радянзації» Західної України (вересень 1939 р. – червень 1941 р.). *Український історичний журнал*. 1993. № 2.
72. Ковалюк В. Р. Культурологічні та духовні аспекти «радянзації» Західної України (вересень 1939 – червень 1941 рр.). *УІЖ*. 1993. №2–3.
73. Колкер Б. М., Левит И. Э. Внешняя политика Румынии и румынско-советские отношения (сентябрь 1939 – июнь 1941). Москва, 1971.
74. Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні. Львів, 1993.
75. Кремень В., Ткаченко В. Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації. Київ, 1998.

76. Культурне життя в Україні. Західні землі: Документи і матеріали. Т. 1. 1939–1953. Київ, 1995.
77. Курносів Ю. Ю. Інакомислення в Україні (60-ті – перша половина 80-х рр. ХХ ст.). Київ, 1994.
78. Кучерепа М. М. Історія Волині: 1939–1941 рр.: Навчальний посібник. Луцьк, 2006.
79. Кучерепа М., Вісин В. Волинь: 1939–1941 рр. Луцьк, 2005.
80. Лабезник Б. Щербицький і українська мова. *Літературна Україна*. – 1990. 23 серпня.
81. Лазарович М. В. Історія України: Навч. посібник. Київ, 2008.
82. Лановик Б. Д., Лазаревич М. В. Історія України. Київ, 2001.
83. Лебедь М. УПА: Українська Повстанська Армія. Дрогобич, 1993.
84. Ленартович О. Ю. Селянство Західної України у національно-визвольній боротьбі 1944–1950 рр.: Навч. посібник. Луцьк, 1998.
85. Ленська В. Р. Фашистська шкільна політика на окупованій території України. *УІЖ*. 1990. № 10.
86. Лисенко О. С. Церковне життя в Україні. 1943–1946 рр. Київ, 1998.
87. Литвин В. М. Україна у другому повоєнному десятилітті (1956–1965) Київ, 2004.
88. Литвин В. М. Україна у першому повоєнному десятилітті (1946–1955). Київ, 2004.
89. Литвин В. М. Політична арена України: Дійові особи та виконавці. – Київ, 1996.
90. Литвин В. М. Україна на межі тисячоліть (1991–2000 р.). Київ, 2000.
91. Литвин В. М. Україна у другому повоєнному десятилітті (1956–1965 рр.). Київ, 2004.
92. Литвин В. М. Україна: Досвід та проблеми державотворення (90-ті роки ХХ ст.). Київ, 2001.
93. Литвин М. Р., Луцький О. І., Науменко К. Є. 1939: Західні землі

- України. Львів, 1999.
94. Малафеев А. Н. История ценообразования в СССР (1917–1963 гг.). Москва, 1964.
 95. Марусик Т. В. Західноукраїнська гуманітарна інтелігенція: реалії життя та діяльності (40-50-ті рр. ХХ ст.). Чернівці, 2002.
 96. Марчук В. В. Церква, духовність, нація. Івано-Франківськ, 2004.
 97. Медведев Р. А. Н. С. Хрущев: политическая биография. Москва, 1990.
 98. Медведев Р. А. Они окружали Сталина. Москва, 1990.
 99. Мельтюхов М. Освободительный поход Сталина. Бессарабский вопрос в советско-румынских отношениях (1917–1940 гг.). Москва, 2006.
 100. Мельтюхов М. И. Советско-польские войны. Военно-политическое противостояние 1918–1939 гг. Москва, 2001.
 101. Мірчук П. Українська Повстанська Армія. 1942–1952: Документа і матеріали. Львів, 1991.
 102. Національні відносини в Україні у ХХ ст.: збірник документів і матеріалів. Київ, 1994
 103. Новітня історія України (1900–2000). Київ, 2002.
 104. Оглашению подлежит: СССР – Германия. 1939–1941: Документы и материалы. Москва, 2004.
 105. Павлович О. В. Передумови радянської культури в західних областях України: 1939–1940 рр. *Історичні студії Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2009. Вип. 1.
 106. Панас К. Історія Української Церкви. Львів, 1992.
 107. Панченко П. Новітня аграрна історія України. Запоріжжя, 1993.
 108. Панчук М. Повертаючись до вересня 1939-го року. *Вільна Україна*. 1990. – 18 вересня. С.1–2.
 109. Парсаданова В. С. Депортация населения из Западной Украины и Западной Белоруссии в 1939–1941 гг. *Новая и новейшая история*. 1989. № 2.
 110. Пасат В. И. Эвакуация немецких колонистов с территории Бессарабии

- и Северной Буковины в 1940 году. *Отечественная история*. 1997. № 2.
111. Патриляк І. Підготовка бандерівською ОУН антирадянського повстання на території Західної України (січень 1940– червень 1941рр.) *Київська старовина*. 2004. № 1.
112. Пащенко В. О. Греко-католики в Україні: від 40-х років ХХ ст. до наших днів. Полтава, 2002.
113. Пащенко В. О. Православ'я в новітній історії України. Полтава, 1997.
114. Петро Шелест «Справжній суд історії ще попереду». Спогади, щоденники, документи, матеріали. Київ, 2003.
115. Пихоя Р. Г. Советский Союз: история власти. 1945–1991. Новосибирск, 2002.
116. Політична історія України: ХХ століття: У 6 т. Т. 6. Київ, 2003.
117. Політичний терор і тероризм в Україні. ХІХ-ХХ ст.: Історичні нариси. Київ, 2002.
118. Попов В. П. Экономическая политика советского государства. 1946–1953 гг. Тамбов, 2000.
119. Про минуле - заради майбутнього. Київ, 1989.
120. Пыжиков А. В. Хрущевская «оттепель». Москва, 2002.
121. Разнатовський І. М. Управління промисловістю Української РСР. Київ, 1970.
122. Роечко В. Друга світова війна. 1939–1945 рр. Київ, 1994.
123. Розквіт економіки західних областей УРСР (1939–1964 рр.). Львів, 1964.
124. Русначенко А. М. Розумом і серцем: Українська суспільно-політична думка 1940-1980-х років. Київ, 1999.
125. Савельєв В. Л. 50–80: Час пошуків і втрачених можливостей. *Про минуле – заради майбутнього*. Київ, 1989.
126. Савельєв В. Л. Чи був П. Ю. Шелест виразником «українського автономізму?» *УІЖ*. 1991. № 4.

127. Слюсаренко А. Г., Томенко М. В. Нові політичні партії в Україні. Довідник. Київ, 1990.
128. Сторінки історії радянського суспільства: факти, проблеми, люди. Київ, 1991.
129. Субтельний О. Україна. Історія. Київ, 1991.
130. Україна багатопартійна. Програмні документи нових партій. Київ, 1991.
131. Україна: друга половина ХХ століття. Київ, 1997.
132. Україна: політична історія. ХХ – початок ХХІ ст. / Редкол.: В. А. Смолій, Ю. А. Левенець та ін. Київ, 2007.
133. Україна: утвердження незалежної держави (1991–2001). Київ, 2001.
134. України Декларація про державний суверенітет України. Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 р. Київ, 1990.
135. Хрестоматія з історії України для студентів вузів / уклад. Б. І. Білик, Л. В. Дячук, Я. С. Калакура та ін. Київ, 1993.
136. Швагуляк М. М. «Українська карта»: Українське питання у міжнародній політиці напередодні та на початку Другої світової війни. *Дзвін*. 1990. № 7.
137. Шелест П. «Справжній суд історії ще попереду». Спогади, щоденники, документи, матеріали. Київ, 2003.
138. Ярош Б. О. Сторінки політичної історії західноукраїнських земель (30–50-ті рр. ХХ ст.): Монографія. Луцьк, 1999.